

การดำเนินงานเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ตาม พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร พ.ศ. 2540

ได้กำหนดให้หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ต้องดำเนินการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
ของราชการให้ประชาชนได้รับทราบใน 3 วิธีการดังนี้

1 การนำข้อมูลข่าวสารของราชการ ตามที่กฎหมายกำหนดไปลงพิมพ์ ในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 7

- 1.1 โครงสร้างและการจัดองค์กร
ในการดำเนินงาน
- 1.2 สรุปอำนาจหน้าที่ที่สำคัญและวิธีการ
ดำเนินงาน
- 1.3 สถานที่ติดต่อเพื่อขอข้อมูลข่าวสารหรือ
คำแนะนำในการติดต่อกับหน่วยงานของรัฐ
- 1.4 กฎ มติคณะรัฐมนตรี ข้อบังคับ คำสั่ง หนังสือเวียน
ระเบียบแบบแผน นโยบายหรือการตีความ ทั้งนี้เฉพาะที่
จัดให้มีขึ้นโดยมีสภาพอย่างกฎ เพื่อให้มีผลเป็นการทั่วไป
ต่อเอกชนที่เกี่ยวข้อง
- 1.5 ข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสาร
ของราชการกำหนด

เผยแพร่ใน
ราชกิจจานุเบกษา
เพื่อให้ประชาชน
รับทราบ

2 การจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการ อย่างน้อยตามที่กฎหมายกำหนด เพื่อให้ประชาชนเข้าตรวจสอบได้ (ศูนย์ข้อมูลข่าวสารตามกฎหมายข้อมูลข่าวสาร ของราชการ)

มาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ
พ.ศ. 2540 ได้กำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีข้อมูล
ข่าวสารของราชการอย่างน้อยตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 9
ของกฎหมาย เพื่อให้ประชาชนเข้าตรวจสอบได้ ทั้งนี้หลักเกณฑ์
และวิธีการที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการกำหนด
(ประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ลงวันที่
24 กุมภาพันธ์ 2551 เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการจัดให้มี
ข้อมูลข่าวสารของราชการไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจสอบ) ได้แก่

ต้องจัดให้มีสถานที่หรือศูนย์ข้อมูลข่าวสาร
และข้อมูลข่าวสารไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจสอบได้
โดยสะดวก

ต้องจัดทำดัชนีหรือรายการข้อมูลข่าวสาร
ที่มีรายละเอียดเพียงพอสำหรับประชาชน
สามารถค้นหาข้อมูลข่าวสารได้ด้วยตนเอง ฯลฯ

ในการจัดข้อมูลข่าวสารไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจสอบได้ กฎหมายได้
กำหนดให้ประชาชนมีสิทธิขอหรือขอสำเนาที่มีค่าธรรมเนียม
ข้อมูลข่าวสารของราชการที่หน่วยงานของรัฐจะต้องรวบรวมไว้ให้
ประชาชนเข้าตรวจสอบได้อย่างน้อยที่สุดตามที่กฎหมายกำหนด ได้แก่

- 2.1 ผลการพิจารณาหรือคำวินิจฉัยที่มีผลโดยตรงต่อเอกชน
รวมทั้งความเห็นแย้งและคำสั่งเกี่ยวกับการพิจารณาวินิจฉัย
นโยบายหรือการตีความที่ไม่เข้าข่ายต้องตีพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา
- 2.2 แผนงาน โครงการและงบประมาณรายจ่ายประจำปีของปีที่กำลังดำเนินการ
- 2.3 คู่มือหรือคำสั่งเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ
ซึ่งมีผลกระทบต่อสิทธิหน้าที่ของเอกชน
- 2.4 สิ่งพิมพ์ที่ได้มีการอ้างอิงถึงในราชกิจจานุเบกษา
- 2.5 สัญญาสัมปทานสัญญาที่มีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอนหรือสัญญา
ร่วมกับเอกชนในการจัดให้บริการสาธารณะ
- 2.6 มติคณะรัฐมนตรีหรือมติคณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยกฎหมายหรือโดยมติ
คณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ให้ระบุรายชื่อรายงานทางราชการ รายงานข้อเท็จจริง
หรือข้อมูลข่าวสารที่นำมาใช้ในการพิจารณาไว้ด้วย
- 2.8 ข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการกำหนด

ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร

3 การเปิดเผยหรือการจัดหาข้อมูล ข่าวสารของราชการให้กับประชาชน ที่ขอข้อมูลข่าวสารเป็นการเฉพาะราย มาตรา 11

มาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ
พ.ศ. 2540 ได้กำหนดให้หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่จัดหาข้อมูล
ข่าวสารให้กับประชาชนตามที่ขอ โดยกำหนดเป็นหลักปฏิบัติว่า
ถ้ามีผู้มาขอข้อมูลข่าวสารอื่นใดของราชการและคำขอของผู้นั้น
ระบุข้อมูลข่าวสารที่ต้องการในลักษณะที่อาจเข้าใจได้ตามสมควร
ให้หน่วยงานของรัฐผู้รับผิดชอบจัดหาข้อมูลข่าวสารนั้นให้แก่ผู้ขอ
ในเวลาอันสมควร ซึ่งจะเห็นได้ว่ารูปแบบการจัดข้อมูลข่าวสาร
ให้กับประชาชนตามวิธีนี้ มีลักษณะเป็นการจัดข้อมูลข่าวสาร
ให้กับผู้ขอเป็นรายกรณี ซึ่งมีความแตกต่างกันขึ้นกับความต้องการ
ของแต่ละคน จึงอาจถือได้ว่าเป็นการจัดข้อมูลข่าวสารให้กับ
ประชาชนเป็นการเฉพาะราย

หน้าที่ในการเปิดเผยหรือการจัดหาข้อมูลข่าวสาร
ให้กับประชาชนเป็นการเฉพาะรายนี้ แตกต่างจาก
2 วิธีแรก ซึ่งมีการกำหนดไว้อย่างชัดเจนว่าข้อมูลข่าวสาร
ประเภทใดที่ต้องนำมาเปิดเผยโดยนำไปประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษาและข้อมูลข่าวสารประเภทใดที่จะต้อง
นำมาเปิดเผยโดยการจัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจสอบได้
ตลอดเวลา

ข้อมูลข่าวสาร
เป็นสิทธิของประชาชน

PDPA กับ พรบ.ข้อมูลข่าวสารราชการ ต่างกันอย่างไร?

พ.ร.บ.คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล
(Personal Data Protection Act)

คุ้มครอง "ข้อมูลส่วนบุคคล"
ของบุคคลธรรมดา เพื่อให้เจ้าของข้อมูล

พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารของราชการ
(Official Information Act)

ให้ประชาชน "เข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการ"
เพื่อความโปร่งใส ตรวจสอบได้

ข้อมูลส่วนบุคคล เช่น ชื่อ-นามสกุล เบอร์โทร อีเมล เลขบัตรประชาชน ข้อมูลสุขภาพ ข้อมูลทางการเงิน ฯลฯ	สิ่งที่คุ้มครอง	ข้อมูลข่าวสารของราชการ เช่น เอกสาร รายงาน สติ๊กเกอร์ ดำเนินงาน งบประมาณ สัญญา ฯลฯ
เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล (ประชาชน/บุคคลธรรมดา)	ผู้ที่เกี่ยวข้อง	ประชาชนทั่วไป (ผู้ขอข้อมูล)
ปกป้องสิทธิและความเป็นส่วนตัว ของเจ้าของข้อมูล	เป้าหมาย	ส่งเสริมความโปร่งใส และการตรวจสอบการทำงานของ ภาครัฐ
ต้องได้รับความยินยอม หรือมีฐานทางกฎหมายที่ชัดเจน ในการเก็บ ใช้ เผยข้อมูล	การเข้าถึง/ใช้ข้อมูล	ประชาชนมีสิทธิขอข้อมูลข่าวสารได้ โดยไม่ต้องแสดงเหตุผล (ตามที่กฎหมายกำหนด)
สำนักงานคณะกรรมการ คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (สคส.) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ) และหน่วยงานของรัฐ
มีโทษทั้งทางแพ่ง อาญา และปกครอง (เช่น ปรับสูง)	บทลงโทษ	มีโทษทางปกครอง (เช่น ปรับ, วินัย)

สรุปสั้น ๆ

PDPA = คุ้มครอง "ข้อมูลส่วนบุคคล"
พรบ.ข้อมูลข่าวสารราชการ = ให้คน "เข้าถึงข้อมูลของรัฐ"

คนละเรื่อง แต่ต่างก็สำคัญ เพื่อสิทธิของประชาชนและความโปร่งใสของสังคม

องค์การบริหารส่วนตำบลร่องกาศ

หมายเลขโทรศัพท์ 054-542886, 625267-101

แจ้งเหตุเดือนสาธารณภัย 054 626 199

<https://rongkat.go.th>

rongkat1@gmail.com

PDPA

พ.ร.บ. คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล
พ.ศ. 2562

VS

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสาร
ของราชการ
พ.ศ. 2540

ปิด / คุ้มครอง
"ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นหลัก"

"เปิดเผยข้อมูลของรัฐ
เป็นหลัก เพื่อความโปร่งใส"

แม้จะเป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ "ข้อมูล" เหมือนกัน
แต่มีเจตนารมณ์และขอบเขตการบังคับใช้ที่แตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง

ตารางเปรียบเทียบความแตกต่างที่สำคัญ

หัวข้อเปรียบเทียบ	PDPA (พ.ศ. 2562)	พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ (พ.ศ. 2540)
1. เจตนารมณ์หลัก	คุ้มครองสิทธิความเป็นส่วนตัว ป้องกันไม่ให้ใครนำข้อมูลส่วนบุคคล ของเราไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาต	ส่งเสริมความโปร่งใส ให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูล การทำงานของรัฐบาลเพื่อตรวจสอบได้
2. หลักการพื้นฐาน	"ปิดเป็นหลัก เปิดเป็นข้อยกเว้น" (ต้องขอความยินยอมหรือมีฐาน ทางกฎหมายรองรับก่อนจึงจะ เปิดเผยได้)	"เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น" (ข้อมูลของรัฐต้องเปิดเผย ยกเว้นเรื่องที่ กระทบความมั่นคงอย่างร้ายแรง)
3. ขอบเขตผู้รับผิดชอบ	ครอบคลุมทั้งภาครัฐและภาคเอกชน รวมถึงบริษัท ร้านค้า หรือบุคคลทั่วไป ที่เก็บข้อมูล	บังคับใช้เฉพาะหน่วยงานของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐเท่านั้น (ไม่รวมภาคเอกชนทั่วไป)
4. สิ่งที่มีอยู่คุ้มครอง/ จัดการ	ข้อมูลส่วนบุคคล ของประชาชนทั่วไป (เช่น ชื่อ, เบอร์โทร, เลขบัตรประชาชน, ประวัติสุขภาพ)	ข้อมูลข่าวสารของทางราชการ (เช่น รายงานการประชุม, สัญญาจัดซื้อ จัดจ้าง, มติคณะรัฐมนตรี)
5. บทลงโทษเมื่อฝ่าฝืน	มีทั้งโทษทางแพ่ง (ชดเชยค่าเสียหาย) โทษทางอาญา (จำคุก) และโทษทางปกครอง (ปรับสูงสุด 5 ล้านบาท)	ส่วนใหญ่เป็นโทษทางปกครอง และโทษทางอาญาเฉพาะกรณีฝ่าฝืนคำสั่ง ไม่ส่งข้อมูลหรือเปิดเผยข้อมูลลับ ตามกฎหมายห้าม

สรุปสั้นๆ ง่ายๆ

"PDPA = ปิดปิดข้อมูลส่วนบุคคล | พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ = เปิดเผยข้อมูลของรัฐ"

จุดเชื่อมโยงเมื่อหน่วยงานรัฐต้องใช้ร่วมกัน

ในทางปฏิบัติ PDPA ไม่ได้อยู่เหนือ พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ และหากหน่วยงานรัฐมีความจำเป็นต้องเปิดเผยข้อมูลราชการที่มี "ข้อมูลส่วนบุคคล" ปะปนอยู่ (เช่น รายงานการประชุมที่มีชื่อผู้ร่วมประชุม) หน่วยงานรัฐสามารถเปิดเผยได้ตามอำนาจหน้าที่ของ พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ โดยไม่ถือว่าขัดต่อ PDPA แต่เจ้าหน้าที่อาจต้องใช้วิธีการพรางข้อมูล (เช่น การขีดฆ่า หรือเซ็นเซอร์) ในส่วนข้อมูลส่วนบุคคลที่ไม่จำเป็นต่อการรับรู้ของสาธารณะ เพื่อรักษาสมดุลระหว่าง "ความโปร่งใสของรัฐ" และ "สิทธิความเป็นส่วนตัวของบุคคล"

ตัวอย่างสถานการณ์จริง

รายงานการประชุม

ผู้เข้าร่วมประชุม

- นายสมชาย
- นางสาววิภา
- นายธีรศักดิ์
- นางสาวกมลวรรณ

หน่วยงานรัฐ
สามารถเปิดเผยได้ตาม
พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ

+

แต่ต้องปกปิดข้อมูลส่วนบุคคล
ที่ไม่จำเป็นต่อการรับรู้ของสาธารณะ
(เช่น การขีดฆ่า / เซ็นเซอร์)

เปิดเผยข้อมูลรัฐ
โปร่งใส
แต่ยังคุ้มครอง
ข้อมูลส่วนบุคคล

ทำไมทั้งสองกฎหมายจึงสำคัญ?

PDPA

คุ้มครองสิทธิของ "บุคคล"

- ✓ ป้องกันการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล
- ✓ สร้างความมั่นใจในการใช้ข้อมูล
- ✓ ลดความเสี่ยงจากการถูกนำข้อมูลไปใช้ในทางที่ผิด
- ✓ ส่งเสริมการใช้ข้อมูลอย่างรับผิดชอบ

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ

สร้างความโปร่งใสของ "รัฐ"

- ✓ ให้ประชาชนตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล
- ✓ ลดการทุจริตและการใช้อำนาจโดยมิชอบ
- ✓ สร้างความเชื่อมั่นในภาครัฐ
- ✓ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

ทั้งสองกฎหมาย ไม่ได้ขัดแย้งกัน
แต่ทำงานคนละด้าน เพื่อเป้าหมายเดียวกัน คือ "สังคมที่โปร่งใส และเคารพสิทธิของประชาชน"